

۱- معنی چند واژه در کمانک مقابل آن صحیح نیست؟

«اقبال (خوشحالی) / نابسته (گشوده) / تیره‌رأیی (گمراه) / صنّع (آفرینش) / شوریده‌رنگ (بدبخت) / درتده (دریده شده) / کرم (بخشنده) / سرای (خانه)»

۱ (۱) ۲ (۲) ۳ (۳) ۴ (۴)

۲- در کدام گزینه به معنی درست واژه‌های «نابسته - زنخندان - قوت - شل» اشاره شده است؟

۱) ناگشوده - گریبان - توان - فلج
۲) ناگشوده - یقه - قوت - دست از کار افتاده
۳) باز - چانه - غذا - خراب
۴) گشوده - چانه - رزق روزانه - فلج

۳- کاربرد معنایی واژه «دغل» در کدام گزینه متفاوت است؟

۱) گوییا باور نمی‌دارند روز داوری / کاین همه قلب و دغل در کار داور می‌کنند
۲) برو شیر درتده باش ای دغل / مینداز خود را چو روباه شل
۳) دغل گرچه زر زخرفی آورد / زمانه ز پی مسیر فی (حیله‌گری) آورد
۴) معیار دوستان دغل روز حاجت است / فرضی برای تجربه از دوستان طلب

۴- در کدام یک از بیت‌های زیر غلط املایی وجود دارد؟

الف) آن‌ها که وصف میوه فردوس می‌کنند / از نخل حسن سیب زنخندان چیده‌اند
ب) هر که پا کج گزارد ما دل خون می‌خوریم / شیشه ناموس عالم در بغل داریم ما
پ) گرین صاف‌دلان شو که بی‌صفا نشود / هزار سال اگر آب در گهر ماند
ت) به ظلمتی که ز دوران رسد گرفته مباش / که خنده شب ادبار، صبح اقبال است
ث) از آن بی‌همیت بیاید گریخت / که نامردیش آب مردان بریخت

۱) الف - ب - ث ۲) ب - پ - ت ۳) الف - ت - پ ۴) ب - پ - ث

۵- در کدام بیت غلط املایی وجود دارد؟

۱) زهی ستوده خصالی که بر تو می‌زبید / به جمع حور و بدی پری حیا کردن
۲) یکی شیر شرزه به چنگال تیز / ز چنگش کجا خواستی رستخیز
۳) وگر به خواست وی آید همی گناه از ما / نه‌ایم عاصی بل نیک و خوب کرداریم
۴) گر ناقه را نه ناله مجنون شدی حُدی / کی می‌ربود از کف لیلی زمام را

۶- در کدام گزینه آرایه‌های «تشبیه و کنایه» وجود ندارد؟

۱) آن بت شمشیرگر ما را به خود همدم نکرد / ریخت خون عشق‌بازان را و ابرو خم نکرد
۲) در سینه خون گرمش یاقوت و لعل گردید / در زیر تیغ چون کوه هرکس فشرد پا را
۳) حافظ از دولت عشق تو سلیمانی شد / یعنی از وصل تو اش نیست به جز باد به دست
۴) دل در مجاب پرده پندار مانده بود / عشقت رسید و پرده پندار ما درید

۷- آرایه مقابل کدام بیت، نادرست است؟

۱) ای که بر مه‌کشی از عنبر سارا چوگان / مضطرب حال مگردان من سرگردان را (استعاره - تشبیه)
۲) من همان روز ز فرهاد طمع ببریدم / که عنان دل شیدا به کف شیرین داد (ایهام تناسب - کنایه)
۳) فکر بلبل همه آن است که گل شد یارش / گل در اندیشه که چون عشوه کند در کارش (جناس - استعاره)
۴) حافظا، می‌خور و رندی کن و خوش باش دمی / دام تزویر مکن چون دگران قرآن را (تشبیه - واج‌آرایی)

۸- آرایه‌های بیت زیر، در کدام گزینه تماماً درست آمده است؟

«نیشکر با همه شیرینی اگر لب بگشایی / پیش نطق شکرینت چو نی انگشت بخاید»

۱) استعاره - حس‌آمیزی - مجاز - حسن تعلیل
۲) استعاره - حس‌آمیزی - واج‌آرایی - کنایه
۳) تشبیه - مجاز - حسن تعلیل - ایهام تناسب
۴) تشبیه - ایهام - نغمه حروف - مراعات نظیر

- ۹- ابیات زیر را به لحاظ داشتن آرایه‌های «مجاز - استعاره - پارادوکس - تشبیه» مرتب کنید.
- (الف) جان‌ها ز دام زلف چو بر خاک می‌فشاند / بر آن غریب ما چه گذشت ای صبا بگو
 (ب) فصل گل می‌گذرد هم نفسان، بهر خدا / بنشینید به باغی و مرا شاد کنید
 (پ) روح ز تو خوب‌تر به خواب نبیند / چشم فلک چون تو آفتاب نبیند
 (ت) ز هر غم تو در جهان، نوش و نشاط خستگان / تلخ تو در مذاق جان، باده خوشگوار می

(۴) ب - پ - ت - الف

(۳) ت - الف - ب - پ

(۲) ت - ب - الف - پ

(۱) ب - ت - الف - پ

۱۰- در کدام بیت رابطه معنایی به درستی مشخص نشده است؟

(۱) به نور عقل نبردیم ره ز خود بیرون / مگر ستاره دیگر ز آسمان تابد (تضمّن)

(۲) اگر ز کین تو دندان خصم کنده شود / عجب نباشد از آن عزم تند و خنجر تیز (ترادف)

(۳) بسی تیر و دی ماه و اردیبهشت / برآید که ما خاک باشیم و خشت (تناسب)

(۴) خون جگر خورم، نخورم نان ناکسان / در خون جام شوم، نوشم آشنای نان (نضاد)

۱۱- معنای «شد» در همه ابیات، به جز بیت یکسان است.

(۱) بدو گفت بشتاب و برکش سپاه / نگه کن که لشگر کجا شد ز راه

(۲) همچو بید از غم هجران دل من می‌لرزید / کان سهی سرو خرامان متمایل می‌شد

(۳) تو نشسته به می و مطرب و ما مست و خراب / مدتی بر سر کوی تو ستادیم و شدید

(۴) افسوس که شد دلبر و در دیده گریان / تحریر خیال خط او نقش بر آب است

۱۲- در کدام گزینه واژه «دگر» نقش متفاوتی دارد؟

(۱) نه بوی مهر می‌شنویم از تو ای عجب / نه روی آن که مهر دگر کس بپروریم

(۲) در میکده‌ام دگر کسی اینجا نیست / و اندر جامم دگر نمی‌صهبا نیست

(۳) چون دگر روز ببرد که فلان خواجه کجاست / تا بدو بگردد و پس به ادا بگراید

(۴) دگر روز سواری آمد و شد وقت آن «وحشی» / که او تازد به صحرا من به راه انتظار افتم

۱۳- در کدام گزینه نقش دستوری واژه مشخص شده، صحیح است؟

(۱) ای که گفתי هیچ مشکل چون فراق یار نیست / گر امید وصل باشد همچنان دشوار نیست (مسند)

(۲) بود کلید رزق چون حُسن خط نگار من / رزق ز روی او دهد فضل خدای رازقم (نهاد)

(۳) راه بسیار است مردم را به قرب حق، ولی / راه نزدیکش، دل مردم به دست آوردن است (متمم)

(۴) چرا گوید آن چیز در خفیه مرد / که گر فاش گردد شود روی زرد (مفعول)

۱۴- در همه ابیات پیوند «وابسته‌ساز» وجود دارد به جز:

(۱) زبان چو پسته شود سبز در دهن بی تو / گره چو نقطه شود رشته سخن بی تو

(۲) ای که گفתי هیچ مشکل چون فراق یار نیست / گر امید وصل باشد همچنان دشوار نیست

(۳) چمن حکایت اردی‌بهشت می‌گوید / نه عاقلست که نسیه خرید و نقد بهشت

(۴) سروبالای من آنکه که درآید به سماع / چه محل جامه جان را که قبا نتوان کرد

۱۵- مفهوم مقابل بیت «زنخندان فرو برد چندی به جیب / که بخشنده، روزی فرستد ز غیب» در کدام بیت آمده است؟

(۱) گرچه کس بی اجل نخواهد مُرد / تو مرو در دهان اژدها

(۲) هر آنکه گردش گیتی به کین او برخاست / به غیر مصلحتش داوری کند ایام

(۳) ما آبروی فقر و قناعت نمی‌بریم / با پادشاه بگوی که روزی مقدر است

(۴) برو اندر جهان تفرّج کن / پیش از آن روز کز جهان بروی

۱۶- بیت «در ناپسته احسان گشاده است / به هر کس آنچه می‌بایست داده است» با کدام بیت تناسب معنایی ندارد؟

(۱) از در خوبی و لطف و بنده‌نوازی / مرغ هوا را نصیب و ماهی دریا را

(۲) رزق مقسوم و وقت معلوم است / ساعتی بیش لحظه‌ای پس نیست

(۳) چنان پهن خوان کرم گسترد / که سیمرغ در قاف قسمت خورد

(۴) قسمت خود می‌خورند منعم و درویش / روزی خود می‌برند پشه و عنقا

۱۷- بیت زیر با کدام گزینه قرابت معنایی نزدیک تری دارد؟

«بخور تا توانی به بازوی خویش / که سعیت بود در ترازوی خویش»

- ۱) حس می‌کنم که سراپا شور و شتاب و تلاشم / موجم که در دل دریا جانی پر از هیجانم
- ۲) خر به سعی آدمی نخواهد شد / گرچه در پای منبری باشد
- ۳) هر که نان از عمل خویش خورد / منت حاتم طایی نبرد
- ۴) شیری در این قضیت کهتر شده ز موری / کوهی در این ترازو و کمتر شده ز کاهی

۱۸- مفهوم کدام بیت با دیگر ابیات متفاوت است؟

- ۱) دریاب کنون که نعمت هست به دست / کاین دولت و ملک می‌رود دست به دست
- ۲) مشو غافل ز حال خاکساران در توانایی / به ساحل بازگشتی هست در هر جلوه دریا را
- ۳) طاعت اگر اصل همه شکرهاست / عمر سر هر شرف و نعمت است
- ۴) دایم گل این بستان شاداب نمی‌ماند / دریاب ضعیفان را در وقت توانایی

۱۹- کدام گروه از بیت‌ها به مفهوم مشترک اشاره دارد؟

- الف) روزی به سگ گرسنه نانی دادم / آن سگ به دو صد سال ز من باز نشد
- ب) تا حفظ آبرو به قناعت میسر است / خاکش به سر که منت آب بقا کشد
- پ) پی لقمه چون سگ تملق نکن / به فتراک دو نان تعلق مکن
- ت) سگی را لقمه‌ای هرگز فراموش / نگرده، روزی صد نوبتش سنگ
- ث) چو حافظ در قناعت کوش و از دنیای دون بگذر / که یک جو منت دو نان دو صد من زر نمی‌ارزد

۱) ب - پ - ث ۲) الف - پ - ت ۳) الف - ت - ث ۴) ب - پ - ت

۲۰- پیام کلی دو بیت زیر در کدام بیت آمده است؟

«سحر دیدم درخت ارغوانی / کشیده سر به بام خسته جانی

به گوش ارغوان آهسته گفتم / بهارت خوش که فکر دیگرانی»

- ۱) نومید نیستم ز احسان نو بهار / هر چند تخم سوخته در خاک کرده‌ایم
- ۲) خُم به فکر خاکساری‌های من خواهد فتاد / چند روزی بر زمین گر همچو خشت افتاده‌ام
- ۳) یا مراد خویش باید جست، یا کام رقیبان / کار خود یک سو نه، ار دربند کار دیگرانی
- ۴) موقوف بر آسایش چرخ است قرارم / هر کار که موقوف محال است محال است